

Matelart, Johannes. Responsoria Antiphonae et Hymni in processionibus per annum, quinis & quaternis vocibus concinenda . . . Roma, Nicola Muti. 1596. RISM M1346, MM1346, SD 1596³.

Title:

RESPONSORIA
ANTIPHONÆ,
ET HYMNI
In Processionibus per annum, quinis, & quaternis
Vocibus concinenda.
AVCTORE IOANNE MATELARTO FLANDREN.
Collegiatæ Ecclesiæ S. LAVRENTII in Damaso de Vrbe
Capellæ Magistro.
[Escutcheon of dedicatee]
CVM LICENTIA SVPERIORVM.

ROMÆ, Ex Typographia Nicolai Mutij.
M.D.XCVI.

Dedication:

ILLVSTRISS. ET REVERENDISS. | ALEXANDRO PERETTO | CARDINALI
MONTALTO | S.R.E. VICECANCELLARTO. | [orn.] | *Ioannes Matelartus Felicitatem* |

QVAE præcipuis aliquot festis diebus vel in Ecclesijs | vel dum publicæ per urbem fiunt
supplicationes sacro | solemni ritu concinenda multis laboribus vigilijsque | sum
modulatus, sæpius in tua insigni Basilica sancti | Laurentij in Damaso, tumet audisti, &
quod plurimi | est sæpe etiam probasti. Magnus quippe honos abs | te cognosci, maximus
vero laudari, & hæc tua illa est | munificentia qua bonas artes exornas, cuius exemplo |
singulos doces, cuius beneficio plurimo iuuas, qua demum ita tua omnia, & | temet ipse
antecellis, vt tuum ingenium cuncti exæquare studeant, nemo sin-|gulares tuas virtutes tibi
inuidere queat, boni omnes te æmulari conentur. | Quæ diu admiratus maximum à DEO in
me collatum beneficium existimo, | quod senectam produxi ad hæc vsq; tempora in quibus
viviisti *AMPLIS*-|*SIME PRINCEPS* virtutū omnium alumne, & patrone; maius quod inter |
tuos seruos, & *ECCLESIAE TVÆ* Ministros non minimus censeor. Ve-|rum indignus
essem, qui tibi seruirem, nisi seruitij mei, & studiorum meorū cē-|sum perfoluerem. En
igitur affero opusculum hoc, quod fudaui; minimum, | quod accipias, maximum quod
possim dare, & illud quidem non meum inte-|grum, sed nonnullorum peritissimorum
hominum sacris refertum cantioni-|bus, quo exornatius, appareat, quo tibi sit gratius. Tu
grandi tuo illo animo | quantuluncunque est accipito, & ne cor ex dono, sed donum ex
corde meti-|or, quod quidem daret maiora si posset, cum autem nequeant se ipsum donat. |
Patiare tandem vt mea hæc in lucem prodeant Tuo Nomine illustrata, sine | quo iacerent in
tenebris, nec quisquam ea dignaretur aspicere, quod si id pos-|sus fueris spero futurum, vt
qui Mulicam penitus norint ea amplectantur, & | foueant quos rogatos velim, vt antequam
laudent, aut vituperent inspiciant, | non prospiciant. Mihi vero sat erit abs Te vel videri,
vel audiri, audis enim | vt laudes, aspicias vt profis. Vale Romæ M.D.XCVI. |

Index:

INDEX
MOTTECTORVM
QVÆ IN HOC LIBRO
CONTINENTVR.
[orn.]

[column 1]

IN DIE PVRIFF. B. MARIE VIRG.

Respōsum accepit Simeon. 4. *Vocū*.
Hodie B. Virgo Maria. 4 *Vocum*.
Cum inducerent. 5. *Voc*. duorū Ten.
Quia viderunt. Secunda Pars.

IN DOMINICA PALMARVM.

Ante sex dies. 4. *Vocum*.
Turba multa. 4. *Vocum*.
Pueri Hebręorum. 5. *Voc*. 2. Can.
Pueri Hebręorum. Secunda Pars.
Gloria laus.
Attollite Portas.
Ingrediente Domino. 4. *Vocum*.
Cumq; audiffet populus. Sec. Pars.

FERIA QVINTA IN COENA DOMINI.

Pange lingua.

FERIA SEXTA IN | PARASCEVE.

Vexilla regis prodeunt.

SABBATO SANCTO.

Sicut ceruus. 4. *Vocum*.
Sitiuit anima mea. Secunda pars.

[column 2]

IN DIE SANCTI MARCI.

Veni Creator. 4. *Vocum*.
Iesus iunxit fe. 4. *Vocum*.
Mane nobiscum. 5. *Vocum*. 2. Alt.

Et intrauit Secunda Pars.
 Crucem fanctam. 5. *Vocum*. 2. Alt.
 Petite & accipietis. 5 *Voc*. 2. Alt.
 Surrexit pastor. 5. *Vocum*. 2 Cant.
 Amen dico vobis. 5. *Voc*. 2. Cant.
 Sancti tui Domine 5. *Voc*. 2. Ten.
 Sancti & iusti. 5. *Voc*. 2. Tenor.
 Regina cæli. 5. *Vocuū*. 2. Tenor.

IN SOLEMNITATE CORPORIS CHIRSTI.

Pange lingua gloriosi. 4. *Vocum*.
 Caro mea. 4. *Vocum*.
 Hic est panis. Secunda Pars.
 O quam suavis. 5. *Voc*. 2. Tenor.
 O sacrum conuiuium. 5. *Voc*. 2. Ten.
 Gustate & videte. 5. *Voc*. 2. Tenor.
 Diuites. Secunda Pars.
 Ego sum panis. 5. *Voc*. 2. Tenor.
 O salutaris hostia. 5. *Voc*. 2. Tenor.
 Homo quidam. 5. *Voc*. 2. Tenor.
 Cœnantibus illis. 5. *Voc*. 2. Tenor.
 Te Deum. 4. *Vocum*.
 FINIS.

Contents:

In die Purificationis B. Mariæ Virg.

Responsum accepit Simeon Io. Matelart 4 Vocibus
 Hodie Beata maria Virgo a puerum Iesum Io. Præneft. 4. Voc.
 Cum inducerent puerum Iesum Io. Matelartus 5. Vocum.
 Quia viderunt oculi mei salutare tuum Secunda Pars Quinque Voc.

In die Palmarum

Ante sex dies solennis paschæ Io. Matelar. 4. Voc.
 Turba multa quæ conuenerat ad diem festum Io. Matelartus 4. Voc.
 Pueri Hebræorum portantes ramos oliuarum Ioan. Matelart 5. Voc.
 Pueri Hebræorum vestimenta prosternebant in via Secunda pars Ioan. Matelar. 5. Voc.
 Gloria luas & honor tibi [chant] [Rubric before first verse:] Cum ad Ecclesiā
 processioniter Clerus reuertitur, aliqui Cantores intrant, & porta clausa duo eorum
 versa facie ad processionem, incipiunt versum, Gloria luas, & totum cantant vsque ad
 Israel. Hebdomadarius vero cum ceteris repetit idem. Deinde stantes intus cantant hos
 sequentes versus, vel omnes, vel aliquos pro dispositione cantorum. Respondent postea
 qui sunt extra ad quoslibet duos versus. Gloria laus, &cet. quemadmodum superius
 dictum est.

Israël es tu rex Daudidis [Rubric before second verse:] Cantores stantes extra idem repetunt. Qui vero intus sunt sequuntur duos versus vicissim sicut a principio adnotauimus.

Attollite portas principes vestras [chant] [Rubric:] Superioribus Versibus decantatis Hebdomadarius de manu Subdiaconi Crucem accipit, eaque portam Ecclesiæ clausam ter pro qualibet vice percutiens solus cantat. Attollite portas, &c. Hinc deinde vnus ex Cantoribus stans intus cantando respondet. Quis est iste, &c. prosequitur postea Hebdomadarius, Dominus fortis, &c. Quo finito immediate repetit. Attollite portas, quod inferius fufius adnotauimus. [Rubric at end of chant:] His peractis, immediate aperitur porta, & intrat Procellio Ecclesiam cantando Responsorium Ingrescente Domino.

Ingrescente Domino in sanctam ciuitatem Io. Matelart 4. Voc.

Quumque audisset populus quod Iesus veniret Secunda Pars Io. Matelart 4. Voc.

Feria Quinta in Cæna Domini

[Rubric:] Celebrata Missa fit Procellio et ad locum iam paratum Sacramentum difertur, interim Cantores cantant Hymnum Pange lingua, vt in solemnitate Corporis Christi.

Feria Sexta in Parasceue

[Rubric:] Peracta Crucis adoratione ad Sacramentum referendum processionaliter itus, & tunc temporis nihil cantatur, sed in reditu.

Vexilla regis prodeunt Hymnus [chant; verses 1-7]

Sabbato Sancto

[Rubric:] Dum Processionaliter ad benedicendum fontem Clerus procedit cantat Tractum, Sicut ceruus &c. sed cum renertitur, [sic] Litanias, eo modo quo in Missali adnotantur.

Sicut ceruus desiderat ad fontes Tractus Quatuor Vocum Io. Prænestinas

Sitiuit anima mea ad Deum fontem vinum Secunda Pars Ioan. Prænest. 4. Voc.

[Rubric:] Quæ sequuntur in Litanij Maioribus concinuntur.

In Die S. Marci

Veni Creator Spiritus Io. Matel. 4. Voc. [four odd verses in polyphony, three even verses in chant]

Iesus iunxit se discipulis suis in via Ioannis Prænestini Quatuor Vocum

Mane nobiscum Domine quoniam ad vespera scit Clemens non Papa 5. Voc. 2. Alt.

Et intrauit cum illis & factum est Secunda pars

Crucem sanctam subiit qui infernum Ioan. Prænest. 5. Voc. 2. At.

Petite et accipietis, Querite & inuenietis Io. Matel. 5. Vocum. 2. Alt.

Surrexit pastor bonus qui animam suam Orlandi Lassì 5. Voc. 2. Cant.

Amor dico vobis mundus autem gaudebit Io. Matel. 5. Vocum. 2. Cant.

Sancti tui Domine florebut sicut lilium Io. Matel. 5. Vocum. 2. Ten.

Sancti & iusti in Domino gaudent Io. Matel. 5. Vocum. 2. Tenor

Regina cæli lætare Io. Matel. 5. Vocum. 2. Tenor

In Solemnitate Corporis Christi

Pange lingua gloriosi Io. Matel. 4. Voc. [three odd verses in polyphony, three even verses in chant]

Caro mea verè est cibus Io. Matel. 4. Vocum.

Hic est panis qui de cælo descendit Secunda pars

O quam suavis est Domine spiritus tuus Ioan. Matel. 5. Voc. 2. Tenor

O Sacrum conuiuium Ioan. Matel. 5. Voc. 2. Ten.

Gustate & videte quoniam suavis est Orland. Lafs. 5. Vocum. 2. Tenor

Diuites eguerunt & esurierunt Secunda pars

Ego sum panis viuus Io. Matel. 5. Vocum. 2. Tenor

O salutaris hostia Io. Matel. 5. Vocum. 2. Tenor

Homo quidam fecit cœnam magnam Io. Præneft. 5. Voc. 2. Tenor

Cœnantibus illis accepit Iesus panem Ioan. Præneft. 5. Voc. 2. Tenor

Te Deum laudamus Constantinus Festa 4. Voc. [all verses]

Part-books:

CANTVS	A-G ⁴	56pp. Dedication. Index.
ALTVS	H-O ⁴	56pp. Dedication. Index. I mislabeled K
TENOR	P-X ⁴	56pp. Dedication. Index.
BASSVS	Y-Ee ⁴	56pp. Dedication. Index
QVINTVS	Ff-Mm ⁴	56pp. Dedication. Index.

Remarks:

Quarto format. Intonations in Cantus, Altus, Tenor and Quintus part-books. Copies consulted: **I**-Bc; **PL**-Kj. I-Bc copy missing Tenor signature N. RISM M1346, MM1346, SD 1596³.